

چهل چرا،

. پاسخ به 40 سوال اعتقادی - فقهی - قرآنی - عمومی ویژه نوجوانان و جوانان

نویسنده: عباس معصومی

تذکر این کتاب توسط مؤسسه فرهنگی - اسلامی شبکه الامامین الحسنین علیهم السلام
بصورت الکترونیکی برای مخاطبین گرامی منتشر شده است.

لازم به ذکر است تصحیح اشتباهات تایپی احتمالی، روی این کتاب انجام گردیده
است

مقدمه ناشر

آنچه در پیش رو دارید مجموعه چهل پرسش نوجوانان در قالب موضوعات اسلامی دسته بندی و به زبان ساده و روان پاسخ داده شده است، تا نوجوانان شیفته معارف اسلامی از آن بهره وافر و استفاده لازم را ببرند.

این اثر از مؤلف محترم به سفارش مؤسسه انتشارات چلچله شهرستان شاهرود انجام شده است. و لازم می دانم در به ثمر رسیدن این اثر از برادران گرامی حجج اسلام احمد سعیدی و رضا دیلمی و جناب آقای امیرسعید سعیدی تشکر و قدردانی نمایم.

مدیر مسوول انتشارات مسجد مقدس جمکران حسین احمدی

مقدمه مؤلف

بسم الله الرحمن الرحيم

اگر به جمعیت کشور نگاهی بیندازیم، متوجه می شویم که بیش از 70 درصد جمعیت ایران را جوانان تشکیل می دهند. هنگام پیروزی انقلاب اسلامی جمعیت ایران حدود 36 میلیون نفر بود و اکنون این آمار به بیش از هفتاد میلیون نفر رسیده است که طبیعتاً 40 درصد جمعیت قبلی، در حال حاضر دار فانی را وداع گفته اند؛ نتیجه اینکه دو سوم جمعیت فعلی جوان هستند.

گذشت سی سال از پیروزی انقلاب اسلامی این نکته را خاطرنشان می کند که جوان چهل ساله امروز، در زمان انقلاب ده ساله بوده که قطعاً طعم تلخ نظام طاغوتی را نچشیده است. با این وصف شایسته است که ما بیشتر به فکر اندیشه و افکار فرزندانمان باشیم، اعلام روز هشتم آبان - شهادت محمد حسین فهمیده - به عنوان روز نوجوان و یا از 2 تا 8 اردیبهشت به عنوان هفته جوانان، مؤید همین معنا است؛ بنابراین ضرورت ایجاب می کند که والدین و

متولیان فرهنگی و تربیتی عنایت ویژه ای به جوانان داشته باشند. در این زمینه رهبر انقلاب حضرت آیه الله خامنه ای فرموده اند: جوانان باید همواره عدالت خواهی، آزادی اسلامی، استقلال کشور، مبارزه با فقر و امر به معروف و نهی از منکر را از مطالبات اصلی خود قرار دهند. ضمن دشمن شناسی، تسلیم فریب رسانه های غربی برای واژگون جلوه دادن حقایق نشوند».

جزوه ای را که ملاحظه می فرمایید، جهت اطلاع رسانی و آموزش معارف دینی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی جوانان در عصر ارتباطات و رشد روزافزون تکنولوژی با عنوان مسابقات ماهانه مقطع متوسطه تنظیم شده است و مشتمل بر سه سطح و هر سطحی 12 جلد می باشد و چهار جلد هم ویژه مناسبت ها: ماه شعبان «مهدی موعود علیه السلام»، ماه رجب «اعتکاف»، عید غدیر «عید ولایت» و دهه فجر انقلاب اسلامی در نظر گرفته شده که جمعاً چهل جلد می باشد.

تجارب پنج ساله ما نشان می دهد که برای رسیدن به این مقصود در دبیرستان ها یا سایر مراکز آموزشی و یا نظامی و کارگری، باید کتب و سؤالات بین افراد توزیع و تا پایان هر ماه پاسخ ها تحویل گردد و به افراد برتر جوایزی اهدا شود.

برای آشنایی بیشتر با جزوات «چهل چرا»، به نکات ذیل توجه فرمایید:

1 - این جزوات مجموعه ای از معارف اهل بیت علیهم السلام خواهد بود که یک جوان با مطالعه آنها وقتی پا به دانشگاه می گذارد اطلاعات وی در حوزه دین بسیار خوب و ارزشمند خواهد بود.

2 - این کتاب ها گرچه برای مطالعه و مسابقه جوانان و نوجوانان تدوین شده است ولی برای همگان مفید است؛ چون مسائل و وظایف دینی برای همه مکلفین یکسان است.

3 - در این جزوات سعی شده است، مطالب با زبان روان و حذف بعضی اصطلاحات خاص بیان گردد تا برای همه قابل استفاده باشد.

4 - در نکته ها و تقسیم بندی ها، حداقل سه و حداکثر ده ماده درج شده است، ولی این تقسیم بندی منحصر در آنها نیست؛ بلکه جهت تسهیل کار و یادداشت، به گونه ای مختصر تنظیم شده است.

5 - قطعاً این نوشتار خالی از عیب و نقص نخواهد بود؛ بنابراین از خوانندگان محترم؛ به ویژه علما و بخصوص همکاران گرامی ام؛ ائمه محترم جمعه تقاضامندم ما را از راهنمایی خود محروم نفرمایند.

در پایان از مدیریت محترم انتشارات مسجد مقدّس جمکران حجّت الاسلام و المسلمین حسین احمدی قمی و برادران واحد پژوهش انتشارات که زمینه چاپ و نشر این اثر را فراهم نموده اند، قدردانی می شود.

اسفند 1387

بسطام - عباس معصومی

پرسش ها و پاسخ های اعتقادی

سؤال 1 -

دین چیست و ادیان موجود کدامند؟

پاسخ: دین در لغت به معنی کیش و مسلک و آیین است؛ ولی در اصطلاح به معنی مجموعه قوانین و دستورات الهی است که توسط پیغمبری از جانب خداوند برای مردم نازل شده است.

و ادیان الهی موجود و رسمی جهان که دارای کتاب هستند سه تا است:

1 - اسلام

2 - مسیحیت

3 - یهود

سؤال 2 -

دین اسلام چیست؟

پاسخ: اسلام در لغت، یعنی تسلیم بودن و در قرآن کریم سوره آل عمران آیه 19 که می فرماید:

(إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ)؛⁽¹⁾ «دین در نزد خدا، اسلام) و تسلیم بودن در برابر حق است.»

یعنی روح دین همان تسلیم در برابر حق است.⁽²⁾

در اصطلاح نیز بین ادیان موجود، دین حضرت محمد ﷺ که خاتم پیامبران است را دین اسلام می گویند و پیروان آن حضرت را مسلمان می خوانند.

سؤال 3 -

هر دینی اصولی دارد، اصول دین اسلام چیست؟

پاسخ: اصول دین ما پنج تا است:

اول: توحید؛ یعنی اعتقاد به یگانگی خداوند و یگانه پرستی، در نتیجه همه ادیان الهی باید یگانه پرست باشند.

دوم: عدل الهی؛ یعنی خداوند که خالق همه چیز است، همه کارها و دستوراتش بر اساس عدالت تنظیم شده و به کسی ظلم نمی شود.

سوم: نبوت؛ یعنی اعتقاد به رسالت حضرت محمد بن عبدالله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ و پیامبران پیشین.

چهارم: امامت؛ یعنی اعتقاد به دوازده امام عَلَيْهِمُ السَّلَام به عنوان جانشینان حضرت رسول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ.

پنجم: معاد؛ یعنی اعتقاد به جهان پس از مرگ.

سؤال 4 -

شیعه و سنی از چه زمانی به وجود آمد؟

پاسخ: مرحوم علامه طباطبایی رحمته الله در کتاب شیعه در اسلام می فرماید: چون مسأله جانشینی و خلافت بعد از پیغمبر بارها توسط پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم مطرح شده بود و حضرت علی علیه السلام را معرفی می فرمودند، در زمان حیات حضرت، مردم به طرفداران حضرت علی علیه السلام مثل مقداد و سلمان و ابوذر شیعه علی می گفتند؛ لذا بر همین اساس پس از رحلت حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم به پیروان ایشان و فرزندان آن حضرت که امامان معصوم ما هستند، شیعه گفتند، ولی آنهایی که نخواستند به سفارش پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم عمل کنند و پذیرای ولایت و رهبری حضرت علی علیه السلام نبودند، برای توجیه کار خود گفتند: ما فقط به سنت پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم شیوه رفتاری او (عمل می کنیم؛ لذا آنها را سنی نامیدند.

سؤال 5 -

علوم اسلامی به چند قسم تقسیم می شود؟

پاسخ: البته علوم اسلامی از دیدگاه های مختلف تقسیمات زیادی دارد؛ ولی حداقل آن چیزی که شهید مطهری رحمته الله علیه انتخاب نموده اند، سه قسم است:

1- علم کلام؛ که کلیه مسائل فکری و عقلی و اعتقادی را بررسی می کند.

2- علم فقه؛ کلیه مسائل عملی اسلام، بایدها و نبایدهای رفتاری را در بر می گیرد.

3- علم اخلاق؛ چگونه رسیدن به کمال انسانیت را نشان و تعلیم می دهد.

سؤال - 6

فرق اصول دین و فروع دین چیست؟

و فروع دین را نام ببرید؟

پاسخ: اصول دین جزء علم کلام و اعتقادی است و به فکر و عقل انسان بستگی دارد؛ یعنی انسان با عقل و اختیار خودش باید استدلال و انتخاب و نتیجه گیری کند. و لذا تقلیدی نیست؛ ولی فروع دین جزء علم فقه و احکام است که جنبه عملی دارد و آنها عبارتند از:

1- نماز 2- روزه 3- خمس 4- زکات 5- حج 6- جهاد 7- امر به معروف 8- نهی از منکر 9- تولی 10- تبری

سؤال - 7

دستورات الهی و وظایف شرعی از چه راهی به دست می آید و به عبارت دیگر منابع فقهی کدام است؟

پاسخ: منابع فقهی عبارتند از:

1- قرآن

2- سنت (گفتار و رفتار معصومین علیهم السلام)

3 - عقل

4- اجماع فقهی (اتفاق نظر همه فقها در یک مسأله)

پس تمام دستورات خداوند و وظایف شرعی انسان ها از این چهار طریق به دست می آید.

سؤال - 8

یک مسلمان از چه راهی باید وظایف شرعی خود را به دست آورد؟

پاسخ: در این خصوص سه راه وجود دارد:

اول: اینکه خودش برود و تحصیل کند؛ یعنی به حدّ اجتهاد برسد و مسائل الهی را از منابع فقهی استخراج کند و به آن عمل نماید.

دوم: اگر کسی به همه مسائل فقهی آشنایی و تخصص دارد، راه سخت تر را انتخاب کند؛ مثلاً برای تشخیص قبله اگر دلیل های دیگران او را قانع نکرد، باید به چهار طرف نماز بخواند تا مطمئن شود به وظیفه خود عمل کرده که چنین شخصی را محتاط می گویند؛ یعنی کسی که، به احتیاط عمل می کند.

سوم: از یک مجتهد واجد شرایط، تقلید کند:

نظر به اینکه دو راه اول مشکل است و برای همه مردم ممکن نیست؛ لذا اکثر مسلمانان مقلد هستند؛ یعنی از یک مجتهد اعلم تقلید می کنند.

سؤال - 9

به چه کسی مجتهد اعلم یا مرجع تقلید می گویند؟ و از چه راهی باید او را بشناسیم؟

پاسخ: مجتهد یا فقیه؛ یعنی کسی که متخصص در علم فقه باشد و راه های شناخت مجتهد جامع الشرایط عبارت است از:

اول: اطمینان؛ چه خود انسان مجتهد باشد و تشخیص دهد و چه اینکه از راه شهرت فراگیر بین علماء و مردم باشد.

دوم: دو نفر مجتهد عادل، شهادت و گواهی دهند که فلانی مجتهد است؛ در صورتی که دیگران خلاف این را شهادت ندهند.

سؤال - 10

تقلید کردن چگونه محقق می شود؟ و راه های به دست آوردن فتوای مجتهد چیست؟

پاسخ: تحقق تقلید به انتخاب مجتهد اعلم و مرجع تقلید است با این نیت که وظایف و تکالیف دینی خود را مطابق با دستور و فتوای او انجام دهد.

و راه های دستیابی به فتوای مجتهد عبارت است از:

1 - شنیدن از خود مجتهد

2 - شنیدن از فرد یا افراد عادل و مطمئن

3 - دیدن در رساله عملی آن مجتهد

پرسش ها و پاسخ های احکام

سؤال - 1

نوجوانان از چه زمانی باید احکام اسلامی را عمل کنند؟

پاسخ: از وقتی که به حد تکلیف برسند.

علائم و نشانه های تکلیف عبارت است از:

1 - رویدن موی درشت زیر شکم و بالای عورت (شرمگاه)

2 - احتلام (بیرون آمدن منی)

3 - تمام شدن 15 سال قمری در پسر و تمام شدن 9 سال قمری در دختر.⁽³⁾

سؤال - 2

نجاسات را نام ببرید؟

پاسخ: نجاسات به طور مشهور 10 چیز است:

1 - بول (ادرار انسان و حیوان حرام گوشت)

2 - غایط (مدفوع انسان و حیوان حرام گوشت)

3 - منی

4 - مردار (جسد مرده حیوانات حرام گوشت یا حلال گوشتی که ذبح شرعی نشده باشد)

5 - خون (انسان و همه حیوانات)

6 - سگ

7 - خوک

8 - مشروبات مست کننده

9 - كَفَّار

10 - عرق حيوان نجاست خوار

سؤال - 3

مطهرات یا پاک کننده ها را نام ببرید؟

پاسخ: مطهرات 10 چیز است که 7 تای آن عبارت است از:

1 - آب

2 - زمین؛ اگر کف کفش و پا و چرخ ماشین نجس شود با همان راه رفتن روی زمین خشک پاک می شود.

3 - آفتاب؛ آفتاب با شرایط خاص خودش، برخی اشیاء غیر منقول، مثل زمین، ساختمان، دیوار، درختان و میوه ها را پاک می کند.

4 - استحاله؛ یعنی چیز نجسی که ماهیت و اصل آن عوض شده باشد؛ مثل هیزم نجس که با سوختن خاکستر شود.

5 - انتقال؛ مثلاً اگر پشه خون انسان را بمکد و بعداً آن را بکشیم، نجس نیست.

6 - اسلام؛ شخص کافر با مسلمان شدن، پاک می شود.

7 - تبعیت؛ مثلاً آب انگور با جوش آمدن نجس می شود و ظرف آن هم نجس است و بعد از آن که 23 آن جوشید، پاک می شود و تبعیت در این جا؛ یعنی ظرف آن هم پاک می شود.

سؤال - 4

اقسام آب ها را بیان کنید.

پاسخ:

آب مضاف: آبی است که به آن آب نگویند بلکه قیدی دارد یعنی از چیزی گرفته شود؛ مثل آب هندوانه، گلاب، یا با چیزی مخلوط باشد؛ مثل شربت یا آب نمک و مانند آن.

اقسام آب ها:

آب باران: از آسمان می بارد.

آب مطلق: آب جاری: از زمین می جوشد.

آب راکد: آب کر: تقریباً 384 کیلو

آب قلیل: کمتر از کر است

سؤال - 5

حکم آب مضاف چیست؟

پاسخ: احکام آب مضاف:

1- آب مضاف چیز نجس را پاک نمی کند (از مطهرات نیست).

2- با برخورد به نجاست نجس می شود (هرچند نجاست کم باشد).

3- وضو و غسل با آب مضاف باطل است⁽⁴⁾.

توجه: گاهی به آب موادی اضافه می کنند که آن را به رنگ شیر در می آورد
این آب، حکم آب مضاف را ندارد؛ لذا می توان با آن، چیز نجس را شست و
وضو گرفت و غسل کرد.⁽⁵⁾

سؤال - 6

احکام آب های مطلق چیست؟

پاسخ:

1 - آب باران: آب باران اگر به چیزی که نجس شده ببارد، آن را پاک می کند.

2 - آب کر و جاری: اگر چیزی را که نجس شده در آب کر یا جاری فرو ببرند، آن را پاک می کند و خود آب، نجس نمی شود؛ مگر اینکه چیز نجس به قدری زیاد باشد که رنگ یا بو یا مزه آب را تغییر دهد، در این صورت خود آب هم نجس می شود و چیزی را پاک نمی کند.

3 - آب قلیل: اگر چیز نجسی با آب قلیل برخورد کند نجس می شود و چیزی را که نجس شده، پاک نمی کند.
مگر اینکه بعد از برطرف کردن عین نجاست، آب قلیل را دو یا سه بار روی چیز نجس بریزند تا پاک شود.

سؤال - 7

طهارت نماز و بعضی از عبادات در چیست؟ و کیفیت انجام غسل را بیان کنید؟

پاسخ:

طهارت در سه چیز است

غسل

وضو

تیمم

کیفیت غسل:

غسل را می توان به دو گونه انجام داد:

- 1 - ترتیبی: که با ترتیب مخصوص باید بدن را بشوید، بدین صورت که ابتدا سر و گردن، سپس تمام نیمه راست بدن و در آخر سمت چپ را بشوید.

2 - ارتماسی: اینکه تمام بدن را به نیت غسل، یکباره در آب فرو ببرد؛ به طوری که آب به همه جای بدن برسد.

سؤال - 8

اقسام غسل ها را نام ببرید؟

پاسخ:

1 - غسل پس از جنابت مشترک میان مردان و زنان 2 - غسل پس از مس

میت

3 - غسل میت

4 - غسلی که به واسطه نذر و قسم واجب می شود واجب

اقسام غسل ها:

1 - غسل پایان عادت ماهانه (حیض) مخصوص بانوان 2 - غسل پس از

قطع شدن خون زایمان (نفاس)

3 - غسل در اثنای خونریزی زنان (استحاضه) مستحب: غسل جمعه و اعیاد

اسلامی و شب های قدر...

سؤال - 9

چگونه وضو بگیریم؟

پاسخ: وضو؛ یعنی شستن صورت و دست ها و مسح کردن جلوی سر و روی پاها با شرایط و کیفیت خاص. این عمل که در شرع مقدّس وسیله طهارت معنوی شمرده شده، مقدمه برخی اعمال واجب و مستحب است؛ از قبیل نماز، طواف، تلاوت قرآن، ورود به مسجد و غیر اینها.

صورت از بالای پیشانی تا چانه شستن دست ها از آرنج تا سر انگشتان

کیفیت وضو:

مسح کردن جلوی سر ، روی پاها از سرانگشتان تا مفصل

سؤال - 10

چه مواردی وضو را باطل می کند؟

پاسخ:

1 - خارج شدن ادرار

2 - خارج شدن مدفوع

3 - خارج شدن باد معده از مخرج غائط

4 - به خواب رفتن

5 - چیزهایی که عقل را از بین می برد؛ مانند دیوانگی و مستی و بیهوشی

6 - استحاضه زنان

7 - هر چیزی که موجب غسل می شود؛ مانند جنابت و خون حیض.

پرسش ها و پاسخ های قرآنی

سؤال - 1

تقسیمات کلی قرآن را بیان نمایید؟

پاسخ: قرآن دارای 114 سوره است که به 30 جزء و 120 حزب تقسیم شده است و مجموع آیات آن 6236 آیه می باشد.

بسم الله الرحمن الرحيم در قرآن

1 - قرآن دارای 114 بسم الله الرحمن الرحيم است

2 - سوره توبه بسم الله الرحمن الرحيم ندارد.

3 - در سوره نمل دو بار بسم الله الرحمن الرحيم آمده است.

4 - در سوره حمد بسم الله الرحمن الرحيم به تنهایی یک آیه است.

سؤال - 2

در مورد سوره های قرآن چه می دانید؟

پاسخ:

1 - اولین سوره ای که نازل شده سوره علق است.

2 - آخرین سوره ای که نازل شده سوره نصر است.

3 - اولین سوره در قرآن، سوره حمد است.

4 - آخرین سوره در قرآن، سوره ناس است.

5 - بزرگ ترین سوره قرآن، سوره بقره است.

6 - کوچک ترین سوره قرآن، سوره کوثر است.

سؤال - 3

قرآن در چه ماهی و چگونه به پیغمبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نازل شد؟

پاسخ:

خداوند در سوره قدر می فرماید:

(إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ) ما آن [= قرآن] را در شب قدر نازل کردیم!»

یعنی ما قرآن را در یک لحظه و در یک شب به طور دفعی بر قلب

پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نازل کردیم.

سؤال - 4

اگر قرآن در شب قدر نازل شده پس طی 23 سال چه چیزی توسط جبرئیل بر حضرت نازل می شد؟

پاسخ:

قرآن کریم دوگونه بر قلب پیامبر اکرم ﷺ نازل شده: یکی تدریجی و دیگری دفعی.

در نزول دفعی؛ خداوند متعال توسط جبرئیل کل قرآن را در یک شب قدر بر پیامبر اکرم ﷺ نازل فرموده است؛ همان طور که که آیه شریفه می فرماید:

«إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ»⁽⁶⁾

در نزول تدریجی؛ قرآن کریم در طی 23 سال و به مناسب های مختلف، هر جا که حکمی نیاز بوده، آیه مورد نظر نازل شده است.

سؤال - 5

قرآن دارای چه نام‌هایی است؟

پاسخ: کتاب آسمانی به اسامی و عناوین متعددی نامگذاری شده است که این نام‌ها در قرآن مکرر آمده است، در میان این اسامی، چند نام شهرت بیشتری یافته و به عنوان نام‌های قرآن مورد اتفاق اکثر دانشمندان قرار گرفته است.

این نام‌ها عبارتند از: 1- قرآن 2- فرقان 3- کتاب 4- ذکر 5- تنزیل

«قرآن» که 58 مورد در قرآن آمده است؛ از جمله آیه: (لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ

عَلَى جَبَلٍ).⁽⁷⁾

«فرقان» که در هفت آیه آمده؛ از جمله آیه: «(تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى

عَبْدِهِ).⁽⁸⁾

«کتاب» که در بیش از 200 مورد آمده؛ از جمله آیه: (الْم ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا

رَيْبَ فِيهِ).⁽⁹⁾

«ذکر» نیز در 20 مورد آمده؛ از جمله آیه: (إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ).⁽¹⁰⁾

«تنزیل» که در 15 مورد آمده؛ از جمله آیه: (إِنَّهُ لَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ).⁽¹¹⁾

سؤال - 6

قرائت و خواندن قرآن چه ثوابی دارد؟

پاسخ:

بر اساس سخنان خداوند و رسول خدا ﷺ و اهل بیت آن حضرت
علیهم السلام خواندن قرآن ثواب و پاداش های بسیار زیادی دارد که برخی از آنها
عبارتند از:

- 1 - باعث بخشش گناهان می شود.
- 2 - شیطان را از خانه کسی که قرآن می خواند، بیرون می کند.
- 3 - دل ها را نرم و با عاطفه و محبت و نورانی می سازد.
- 4 - مانند نردبان، ما را پله پله به خدا نزدیک می کند.
- 5 - انسان را از حوادث و بلاها و بیماری ها دور می سازد و در امان می
دارد.

سؤال - 7

قرآن چگونه انسان را راهنمایی می کند؟

پاسخ:

قرآن برای هدایت همه جهانیان نازل شده است و راه خیر و شر، خوبی و بدی، و خوشبختی و بدبختی را به همه نشان می دهد؛ یعنی آدرس می دهد که جهنم کجاست و بهشت کجاست؟ چه راهی به بهشت می رسد و چه راهی به جهنم ختم می شود؛ لذا می فرماید: (هُدًى لِلنَّاسِ)؛ اگرچه برخی از مردم این راهنمایی و هدایت را قبول و باور می کنند و به آن عمل می نمایند در نتیجه این هدایت در آنان تأثیر می کند لذا می فرماید: (هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ - لِّلْمُؤْمِنِينَ - لِّلْمُحْسِنِينَ).

سؤال - 8

چرا در قرآن به چگونگی و جزئیات واجبات اشاره نشده، مثلاً فرموده نماز بخوانید اما چگونگی آن را بیان نفرموده؟

پاسخ:

از آنجا که دین اسلام آخرین دین و پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ آخرین فرستاده خداوند است و قرآن نیز برنامه زندگی و سعادت همه بشر تا روز قیامت می باشد باید هرآنچه که تمام مردم به آن نیاز دارند را در خود داشته باشد و این شدنی نیست مگر اینکه فقط اصول و احکام کلی و اساسی را بیان نماید و شرح جزئیات را به مفسران قرآن که پیامبر و امامان معصوم عَلَيْهِمُ السَّلَام هستند واگذار کند؛ اگرچه همین جزئیات نیز به صورت اشاره و رمز و لطایف بیان شده است.

سؤال - 9

تعریف و جایگاه قرآن از نگاه معصومین علیهم السلام در روایات:

پاسخ:

قال رسول الله صلى الله عليه وآله: (مَا عَدَلَ أَحَدٌ عَنِ الْقُرْآنِ إِلَّا إِلَى النَّارِ)؛⁽¹²⁾

کسی از قرآن روی گردان نشد؛ مگر آنکه به سوی آتش روی می آورد.

قال علی عليه السلام «أَفْضَلُ الذِّكْرِ الْقُرْآنُ بِهِ تُشْرَحُ الصُّدُورُ وَتَسْتَنْبِرُ السَّرَائِرُ»؛⁽¹³⁾

برترین ذکر، قرآن است که به وسیله آن، دل ها گشاده و قلب ها روشن می

شود.

قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ»؛⁽¹⁴⁾

بهترین شما کسی است که قرآن را فرا گیرد و به دیگران بیاموزد.

قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «نُورُوا بُيُوتَكُمْ بِتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ»؛⁽¹⁵⁾

خانه های خود را با تلاوت قرآن نورانی کنید.

سؤال - 10

بزرگ ترین و کوچک ترین سوره و آیه و کلمه و حیوانی که در قرآن آمده است چیست؟

پاسخ:

بزرگ ترین سوره، در قرآن، بقره است که 286 آیه دارد و کوچک ترین آن سوره کوثر است که سه آیه دارد.

بزرگ ترین آیه، آیه 283 سوره بقره است که یک صفحه می باشد.

بزرگ ترین کلمه قرآن (فَأَسْقِينَاكُمْوه) است که آیه 22 سوره حجر و 11 حرف دارد.

کوچک ترین کلمه، حرف باء در (بسم الله) است.

بزرگ ترین حیوان فیل و همچنین ماهی بزرگی که حضرت یونس عليه السلام را بلعید، می باشد که در سوره صافات آیه 142 اشاره شده است. و کوچک ترین حیوان، پشه است که در آیه 26 سوره بقره آمده است.

پرسش ها و پاسخ های عمومی

سؤال - 1

عصر غیبت یعنی چه؟ و چرا امام زمان علیه السلام غایب شده است؟

پاسخ:

خداوند متعال برای هدایت و راهنمایی بشر در هر دوره ای پیامبری را فرستاده است تا اینکه نوبت به آخرین آنان؛ یعنی حضرت محمد صلی الله علیه و آله رسید که بعد از ایشان دیگر پیامبری نخواهد بود؛ لکن بعد از رحلت آن حضرت، 12 جانشین و امام معصوم برگزیده شدند که بعد از شهادت 11 نفر از آنان، نوبت به امام زمان علیه السلام رسید، حال از آنجا که باید در هر زمانی از جانب خداوند حجّت و امامی روی زمین باشد، امام دوازدهم به خاطر دلایلی از دیدگان مردم غایب شده است، ولی در بین مردم، به هدایت معنوی آنان مشغول است تا زمانی که خداوند بخواهد و ایشان ظهور نمایند.

سؤال - 2

از بزرگان دین چه درسی بگیریم؟

پاسخ:

امام باقر علیه السلام فرمودند:

بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسَةِ أَشْيَاءٍ: عَلَى الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالْحَجِّ وَالصَّوْمِ وَالْوَلَايَةِ.
قَالَ زُرَّارُهُ فَقُلْتُ: وَ أَى شَىءٍ مِنْ ذَلِكَ أَفْضَلُ؟ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْوَلَايَةُ أَفْضَلُ؛⁽¹⁶⁾

اساس اسلام بر پنج پایه استوار است:

برپا داشتن نماز، زکات دادن، بجا آوردن اعمال حج، روزه گرفتن، ولایت و دوستی اهل بیت علیهم السلام در همه حال.

زراره می گوید: پرسیدم کدام یک فضیلت و اهمیتش بیشتر است؟

حضرت فرمود: ولایت) و سرپرستی دین توسط رهبران دینی بر مردم) از همه برتر است.

سؤال - 3

از ماه محرم برایم بگو؟

پاسخ: ماه های سال قمری دوازده است:

1 - محرم 2 - صفر 3 - ربیع الاول 4 - ربیع الثانی 5 - جمادی الاول 6 -
جمادی الثانی 7 - رجب 8 - شعبان 9 - رمضان 10 - شوال 11 - ذیقعدہ 12
- ذیحجه.

پس شروع سال های قمری از محرم است.

ماه محرم ماه شهادت حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام است.

و لذا ماه حزن و اندوه اهل بیت علیهم السلام و ماه عزاداری برای آن حضرت است.

محرم ماه ترک لذت های دنیوی است، برای تمرین سایر ماه ها.

محرم ماهی است که امام حسین علیه السلام با 72 تن از یارانش برای احیای اسلام
و مبارزه با ظلم و ستم، شهید شدند.

محرم ماه آشنا شدن با اهداف مقدس امام حسین علیه السلام و آشنا شدن با
وظایف شرعی و دینی است.

سؤال - 4

از فروردین ماه چه خبر؟

پاسخ:

ماه های سال شمسی نیز دوازده ماه است:

1 - فروردین 2 - اردیبهشت 3 - خرداد 4 - تیر 5 - مرداد 6 - شهریور 7
- مهر 8 - آبان 9 - آذر 10 - دی 11 - بهمن 12 - اسفند
ماه فروردین اولین ماه شروع سال شمسی است و اولین روز آن عید نوروز
است که در ایران از قدیم این روز را جشن می گرفتند و اکنون هم به عنوان عید
باستانی، مردم آن را جشن می گیرند؛ لکن عیدهای مهم اسلامی عبارتند از: عید
فطر، عید غدیر، عید قربان؛ بنابراین عید نوروز ریشه اسلامی و دینی ندارد، ولی
در حدّ نظافت و پاکیزگی و صلّه رحم و دید و بازدید بستگان و دوستان و نیز
استفاده از تعطیلات برای برنامه ریزی سال آینده و بررسی

قوّت ها و ضعف های سال گذشته، بسیار خوب است.

حضرت امام علی علیه السلام فرمود: هر روز که در آن روز معصیت خدا نشود
همان روز عید است. ⁽¹⁷⁾ و سزاوار است که انسان خوشحال باشد).

سؤال - 5

آداب غذا خوردن چیست؟

پاسخ:

1 - شستن دست ها؛ امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس قبل و بعد از غذا دست های خود را بشوید، زندگی جاویدی خواهد داشت. ⁽¹⁸⁾

2 - با بسم الله شروع کند.

3 - با اندکی نمک شروع و ختم کند. ⁽¹⁹⁾

4 - با دست راست غذا بخورد. ⁽²⁰⁾

5 - در غذا خوردن نباید عجله کرد. ⁽²¹⁾

6 - باید غذا را خیلی بجود. ⁽²²⁾

7 - به غذا فوت نکند؛ حضرت علی علیه السلام فرمودند: رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم در غذای خود نمی دمید. ⁽²³⁾

8 - پرخوری نزد خداوند مبعوض است. ⁽²⁴⁾

9 - پیغمبر ﷺ فرمود: غذا خوردن در بازار کراهت دارد. (25)

10 - امام صادق علیه السلام فرمود: در حال ایستاده و راه رفتن غذا نخورید. (26)

سؤال - 6

از سیمرغ 0سی اُمین سالگرد پیروزی انقلاب چه می دانید؟

پاسخ:

در 15 بهمن 1387 پس از گذشت 30 سال ماهواره امید در راستای بومی سازی موشک های فضایی در کشور اسلامی عزیزمان ایران به فضا پرتاب شد که همه دانشمندان جهان انگشت تعجب به دندان گرفتند.

این ماهواره که با موشک خود 25 متر قد و حدود 26 تن وزن داشت، پس از گذشت 45 روز، توانست هر روز چند نوبت دور کره زمین بچرخد و اطلاعات درخواستی را به مقصدش در ایران منتقل کند.

این ماهواره بیش از ده هزار قطعه دارد که همه ساخت کشور عزیزمان ایران اسلامی می باشد.

سؤال - 7

جایگاه عدد چهل از نگاه اسلام را بیان کنید⁽¹⁾:

پاسخ:

- 1 - عبادت حضرت موسی در کوه طور چهل شب طول کشید. (سوره اعراف، آیه 142).
- 2 - گل آدم به دست خداوند در چهل روز سرشته شد (چهل چشمه معرفت، ص 25).
- 3 - حضرت آدم پس از رانده شدن از بهشت چهل روز بر فراز کوه صفا گریه نمود. (تفسیر البرهان، ج 1، ص 86).
- 4 - حضرت آدم چهل روز بر قتل فرزندش هابیل گریه کرد.
- 5 - چهل شبانه روز باران در اثر نفرین حضرت نوح علیه السلام بر قومش بارید.
- 6 - چهل سال سرگردانی قوم حضرت موسی علیه السلام در بیابان ها و ممنوع بودن ورودشان در شهر (سوره مائده، آیه 26)

7 - چهل روز جدایی پیغمبر ﷺ از حضرت خدیجه علیها السلام برای تولد حضرت زهرا علیها السلام.

8 - حضرت رسول اکرم ﷺ در چهل سالگی مبعوث به رسالت شد.

9 - چهل سال روی پا ایستادن مردم در روز قیامت (تفسیر برهان، ج 1، ص 25).

10 - رشد و بلوغ واقعی انسان پس از 40 سال خواهد بود. (تفسیر البرهان، ج 1، ص 27).

11 - پیامبر ﷺ فرمود: هر کس چهل حدیث مورد احتیاج مردم را حفظ کند خداوند او را در قیامت فقیه محشور می کند (بحارالانوار، ج 2، ص 153).

12 - پیامبر ﷺ به حضرت علی علیهما السلام فرمود: هر کس چهل حدیث حفظ کند خداوند او را با پیامبران و صدیقین و شهدا و صالحین محشور کند. (بحارالانوار، ج 2، ص 154).

13 - امام باقر علیهما السلام فرمود: هر کس تا چهل روز اعمال خود را خالص برای خدا انجام دهد چشمه های حکمت از قلبش بر زبانش جاری می شود. (محجه البیضاء، ج 8، ص 126).

14 - امام صادق عليه السلام فرمود: هر کس در دعایش 40 مؤمن را دعا کند،
خواسته خودش به اجابت می رسد (موجه البیضاء، ج 8، ص 176).

سؤال - 8

جایگاه عدد چهل از نگاه اسلام را بیان کنید⁽²⁾:

پاسخ:

15 - امام صادق عليه السلام فرمود: جلسه دعا اگر به چهل نفر برسد دعاها مستجاب خواهد شد. (اصول کافی، کتاب دعا).

16 - امام صادق عليه السلام فرمود: اگر در تشییع جنازه مؤمنی چهل نفر جمع شوند و گواهی دهند که او آدم خوبی بود، خداوند او را می بخشد. (همان)

17 - امام صادق عليه السلام فرمود: بین انسان و خدا چهل پرده حُجُب و حیا است که هر گناه بزرگی مرتکب شود یکی از آن حجاب ها برداشته (و دریده می شود). (بحار الانوار، ج 73، ص 361).

18 - پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود: ای اباذر! هرگاه بنده مؤمنی از دنیا برود، زمین از فراق او چهل روز می گرید. (مکارم الاخلاق، ص 466)

19 - امام صادق عليه السلام فرمود: فقیران مسلمان در قیامت، چهل سال زودتر از ثروتمندان مسلمان به بوستان های بهشت می رسند. (اصول کافی کتاب ایمان و کفر).

20 - پیامبر ﷺ فرمود: یا علی شراب خوار چهل روز نمازش قبول نمی شود. (مکارم الاخلاق، ص 433).

21 - امام صادق ع فرمود: کسی که در تشییع جنازه شرکت کند و چهار گوشه تابوت را بگیرد، خداوند چهل گناه کبیره او را می بخشد. (محجه البیضاء، ج 3، ص 414)

22 - پیامبر اکرم ص فرمودند: خیر و برکت اجرای یک حدّ از حدود الهی، برتر از چهل روز باران باریدن است. (وسائل الشیعه، ج 18، ص 38)

23 - امام صادق ع فرمودند: حقّ همسایگی تا چهل خانه است، از چهار طرف. (اصول کافی باب حقّ الجوار)

24 - پیامبر اکرم ص فرمودند: یک روز حکومت حاکم عادل از چهل روز باران باریدن به زمین بهتر است (الحیاه، ج 2، ص 363).

25 - پیامبر ص فرمودند: اگر کسی مالی را برای سود بیشتر، چهل روز احتکار کند و پس از فروش همه آن پول را صدقه دهد، کفاره کار خلافتش نمی شود. (وسائل الشیعه، ج 12، ص 313)

26 - امام صادق عليه السلام فرمود: کسی که چهل روز گوشت نخورد اخلاقش بد می شود و اگر اخلاقش بد شد در گوش او اذان گفته شود. (من لایحضره الفقیه، ج 1، ص 195)

سؤال - 9

جایگاه عدد چهل از نگاه اسلام را بیان کنید (3):

پاسخ:

27 - پیامبر ﷺ فرمود: یک روز صبر و تحمل در میدان جهاد از چهل سال عبادت بهتر است. (الحیاه، ج 1، ص 239)

28 - امام سجاد علیه السلام فرمود: وقتی حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه) قیام کند، خداوند قدرت مردان همراه او را چهل برابر می کند. (خصال صدوق، ج 2، ص 318)

29 - یکی از زیارت های امام حسین علیه السلام که خیلی تأکید شده است، زیارت اربعین آن حضرت است. (مفاتیح الجنان)

30 - حضرت امام رضا علیه السلام فرمود: آسمان چهل روز بر عزای امام حسین علیه السلام گریه کرد. (پیام و حماسه گریه، ص 85)

31 - در قنوت نماز وتر نافله شب باید به چهل مؤمن دعا کنید. (مفاتیح الجنان و رساله)

32 - خواب حضرت یوسف پس از 40 سال تعبیر شد.

33 - حضرت مهدی علیه السلام هنگام ظهور در چهره انسانی چهل ساله ظاهر می شود. (بحار الانوار، ج 51، ص 95).

34 - خداوند عمر حضرت داوود را چهل سال قرار داد که آدم نیز شصت سال از عمر خودش را به او بخشید لذا عمرش از 35 سال به صد سال تبدیل شد. (کلیات حدیث قدسی، ج 4)

35 - طبق روایتی حضرت یونس علیه السلام چهل شبانه روز در شکم ماهی زنده ماند. (بحار الانوار، ج 14، ص 401).

36 - پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: غیبت کننده تا چهل شبانه روز نماز و روزه اش پذیرفته نمی شود؛ مگر غیبت شونده رضایت دهد. (بحار الانوار، ج 75، ص 258)

37 - کسی که لقمه حرامی بخورد تا چهل شب نمازش پذیرفته نشود و دعایش به اجابت نرسد. (سفینه البحار، ماده اکل)

38 - مستحب است که برای شخص متوفی پس از چهل روز مجلس یادبود گرفته شود.

39 - دعای عهد امام زمان علیه السلام را باید چهل صبح خواند تا از یاران آن
حضرت شویم. (مفاتیح الجنان، ص 890)

40 - آسمان و زمین چهل سال در شهادت حضرت علی علیه السلام گریستند.

سؤال - 10

سگ از نگاه انسان غربی چگونه است؟

پاسخ:

بشر وقتی دین را از دست داد، به همه چیز و همه جا جز خدا پناه می برد، حتی به حیوانات، از جمله سگ. اگر باور ندارید، به این آمار توجه کنید:

به گزارش تلویزیون دولتی اتریش (DRF) میزان دخالت سگ در زندگی انسان غربی به این شرح است:

1 - 65 درصد زنان و مردان متأهل اعلام کرده اند که سگ هایشان را بیش از همسرانشان دوست دارند.

2 - 43 درصد مادران گفته اند که سگشان را بر کودکان خود ترجیح می دهند.

3 - 70 درصد اعلام کرده اند که غم از دست دادن سگشان برای آنها ناگوارتر از فوت والدینشان است.

4 - 30 درصد اعلام کرده اند که بدون وجود سگ قادر به ادامه حیات

نیستند.⁽²⁷⁾

پبی نوشت ها

(1) سوره آل عمران، آیه 19.

(2) تفسیر نمونه، ج 2، ص 470.

(3) اجوبه الاستفتاءات، س 732.

(4) اجوبه الاستفتاءات، س 74.

(5) اجوبه الاستفتاءات، س 77.

(6) سوره قدر، آیه 1.

(7) سوره حشر، آیه 21.

(8) سوره فرقان، آیه 1.

(9) سوره بقره، آیه 1.

(10) سوره حجر، آیه 9.

(11) سوره شعراء، آیه 192.

(12) کافی، ج 2، ص 599.

(13) میزان الحکمه، ح 16416.

- (14) مستدرک، ج 4، ص 235.
- (15) بحارالانوار، ج 69، ص 391.
- (16) کافی، ج 2، ص 18.
- (17) بحارالانوار، ج 88، ص 136؛ روضه الواعظین، ص 354.
- (18) وسائل الشیعه، ج 24، ص 336.
- (19) همان.
- (20) توضیح المسائل، ص 421.
- (21) پیامبر صلی الله علیه وآله، وسائل، ج 24، ص 266.
- (22) پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله، سنن النبی، ص 192.
- (23) سنن النبی، ص 181.
- (24) کافی، ج 6، ص 270.
- (25) وسائل، ج 24، ص 308.
- (26) همان، ص 261.
- (27) آمارها پرده بر می دارد، علی اصغر جدایی، ص 215.

فهرست مطالب

2	مقدمه ناشر
3	مقدمه مؤلف
6	پرسش ها و پاسخ های اعتقادی
6	سؤال 1 -
7	سؤال 2 -
8	سؤال 3 -
9	سؤال 4 -
10	سؤال 5 -
11	سؤال 6 -
12	سؤال 7 -
13	سؤال 8 -
14	سؤال 9 -
15	سؤال 10 -
16	پرسش ها و پاسخ های احکام
16	سؤال 1 -
17	سؤال 2 -
19	سؤال 3 -
21	سؤال 4 -
22	سؤال 5 -
23	سؤال 6 -
24	سؤال 7 -

25	سؤال - 8
26	سؤال - 9
27	سؤال - 10
28	پرسش ها و پاسخ های قرآنی
28	سؤال - 1
29	سؤال - 2
30	سؤال - 3
31	سؤال - 4
33	سؤال - 6
34	سؤال - 7
35	سؤال - 8
37	سؤال - 10
38	پرسش ها و پاسخ های عمومی
38	سؤال - 1
39	سؤال - 2
40	سؤال - 3
41	سؤال - 4
42	سؤال - 5
44	سؤال - 6
45	سؤال - 7
48	سؤال - 8
51	سؤال - 9
54	سؤال - 10
55	پی نوشت ها

57..... فهرست مطالب